

#kuidasmekestame kogukondlikud arutelud: ettepanekud Haridus- ja Teadusministeeriumile

1. Rahvastikum muutustega kaasnevatele väljakutsetele vastamiseks on aruteludel osalejate hinnangul tähtis tegeleda noorte hoiakute, oskuste ning ettevõtlikkusega. Anname edasi järgmised ettepanekud, mis seotud üldhariduse korraldamisega:

- Täiendada üldhariduskoolide õppekava, ainekavu ning õpetajakoolitust sisuga, mis aitaks mitmekultuurilise ühiskonna temaatika võrdselt kõigi koolilasteni viia.
- Viia kvaliteetne ettevõtlusõpe kõikidesse koolidesse.
- Alustada kaasava juhtimisprotsessi õpetamist juba põhi- ja keskkoolis, täiendades õpilaste sellekohaseid oskusi kutse- ja ülikoolis.
- Parandada karjääriõppe terviklikkust, seostades ning lisades erinevaid võimalusi ja programme. Muuhulgas soovitage motiveerida karjääriõppe õpetajaid koostöökse ettevõtjatega ning kaaluda ka karjääriõppe kohustuslikuks muutmist.

Aruteludel toodi välja, et vajadus on mitmekülgsete ja lihtsasti kättesaadavate õppematerjalide järele ühiskonnaõpetuses. Vaja on kvaliteetseid õppevahendeid (videod, töölehed), mida saab kasutada tunnis või iseseisvaks tööks. Õpetajad ei jõua kõigi ühiskonnaõpetusega seotud teemadega end kursis hoida ja värskeid õppevahendeid ise koostada.

2. Noortevaldkonnas tehtud ettepanekutest palume teil kaaluda ning arvestada järgmiste mõtetega:

- Vaadata üle ja täpsustada riigilt kohalikele omavalitsustele eraldatud huviharidustoetuse kasutamise tingimused selliselt, et toetus jõuaks võimalikult suures osas lasteni. Igal lapsel peab olema võimalus käia vähemalt ühes tasuülempiiriga EHISes või spordiregistris registreeritud ringis.
- Täpsustada minimaalsed nõuded noortetöökse kohalikul tasandil (sh noorsootöötaja olemasolu) ning tagada kohalikele omavalitsustele noorsooteenuste pakkumiseks vajalikud vahendid.

Kodanikualgatuslikud #kuidasmekestame arutelud toimusid 2018. aasta oktoobrist detsembrini.

Arutelude eesmärgiks oli teadvustada rahvastikum muutuste mõju ning otsida muutustega kaasnevatele probleemidele lahendusi.

Arutelud toimusid üle Eesti ning järgisid ühtset formaati.

Ettepanekud kujunesid 34 kogukondlikult arutelult kogutud sisendi põhjal, kus osales kokku 358 inimest.

Esialgsetele lahendusideedele andsid tagasisidet valdkondlikud eksperdid. Seejärel ideid sõeluti ning täpsustati.

Ettepanekuid aitasid sõnastada esindajad järgmistest organisatsioonidest: Eesti Lasterikaste Perede Liit, Lastekaitse Liit, Eesti Pereteraapia Ühing, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Töandjate Keskkliit, Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtete Assotsiatsioon, Eesti Küllaliikumine Kodukant, Eesti Leader Liit, Maakondlike Arenduskeskuste võrgustik, Eesti Noorteühenduste Liit, SA Innove, Eesti Töötukassa, jt.

Arutelusarja kokkuvõtteid ning tulemusi, sealhulgas kogu ettepanekute paketti näeb veebilehel: kestame.rahvaalgatus.ee

#kuidasmekestame arutelusari sai teoks koostöös Avatud Eesti Fondi, Eesti Töandjate Keskkliidu, Mainor AS, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja, EAS Work in Estonia programmi, TalTechi, Teenusmajanduse Koja, Vabaühenduste Liidu, Eesti Koostöö Kogu, IOM, Siseministeeriumi ja Kultuuriministeeriumiga.

